N°. 92. **A°. 1837.**

ZATURDAG, den 18den NOVEMBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 14 November 1837.*

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, van heden, N°. 1119/1006, is tot ADJUNCT GRIFFIER bij het Geregtshof alhier benoemd en aangesteld, de Heer EGBERTUS JOHANNIS VAN WIJHE, in plaats van wijlen den Heer J. B. L. TEN BEHM WENTHOLT.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 14 November 1837.*

Op autorisatie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, wordt mits deze ter kennisse van de Zeevarenden gebragt, dat de Luitenant ter Zee der 1ste klasse, D. F. BOURICIUS, commanderende Z. M. Brik van Oorlog *Echo*, op de reis van hier naar *Nederland*, op de Noorderbreedte van 21° 12′ 36″ en 58° 42′ lengte beweste *Greenwicht*, heeft ontdekt eene RIF, ter lengte van een vierde Duitsche mijl en middelbare breedte van 60 à 70 voeten, strekkende zich met een paar flaauwe bogten West ten Zuiden, en Oost ten Noorden; zijnde de diepte op het Rif gelood 57, 52, 46 en 37 vadem rotsgrond, terwijl aan beide zijden van hetzelve met 105 vademlijn geen grond is gelood.

Dat voorts het water op het Rif zich groen en troebel vertoont, sterk afstekende bij het omliggend blaauw water, en zijnde op geene kaart of beschrijving iets aangaande die ondiepten aangeteekend.

En wordt deze mededeeling als dienstig beschouwd, daar, ofschoon het Rif voor de Zeevaart geen gevaar oplevert, de naauwkeurige bepaling der Lengte en Breedte, als Verkennings-Punt voor de Zeevaart wetenswaardig wordt geacht.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 15 November 1837.*

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal van heden, N°. 1129/1015, is tot *TWEEDE COMMIES* ter Griffie van het Geregtshof, benoemd en aangesteld, de Heer JACOB EVERT WESENHAGEN, in plaats van wijlen den Heer N. S. VAN MEERTEN.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

Groot-Brittannie.

LONDEN, 2 September.

In een vroeger Nommer van ons Blad (*) hebben wij eene door den Sultan van Turkye uitgevaardigde ordonnancie met betrekking tot de Turksche vrouwen medegedeeld. De volgende brief uit Konstantinopel, in den *Morning-Post*, verklaart de daartoe aanleiding gegeven hebbende omstandigheden. Kortelings was, midden in den nacht, in de wijk Odown Kopussy, het geschreeuw: Brand! Brand! gehoord geworden. Deze onrustbarende kreet werd weldra door de geheele stad herhaald, en ofschoon men van boven de minarets noch vlam noch rook ontdekken konde, schoot echter de volksmenigte van alle zijde toe, om den voortgang der vuurwoede te stuiten. Nadat men zich overtuigd had, dat er geen gevaar te vrezen was, vernam men dat het schrikwekkende geschrei door zekeren koopman, Ali-Aga genaamd, het eerst was aangeheven. Toen de kadi dezen man deswegens ondervroeg, toonde deze hem een paar schoenen, doch het waren niet van die aardige muiltjes, welke de lieve voetjes der vrouwen omkleeden, het waren de groote lompe schoeisels van eenen Christen, dien hij in zijn huis gevonden had! » Zie, zeide hij tot den kadi, de voeten eens ongeloovigen hebben mijnen harem verontreinigd. Deze schoenen heb ik gevonden, toen ik mijne kamer binnentrad. Hij, aan wien zij toebehooren, bevindt zich, tevens met zijne medepligtige, ten mijnent; doe uwe wacht uitrukken, dat men hem vatte en voor den Seraskiër voere, op dat de geschonden regten eens beleedigden echtgenoots gewroken worden." Tot ongeluk voor het aangeklaagde paar, was de beschuldiging gegrond, en de misdadig minnaar werd in *a criminal conversasion* gevonden met eene jonge Turksche vrouw van ongemeene schoonheid. Alzoo beide op heter daad ontdekt werden, was geene ontkenning of onschuldiging mogelijk. » Wij wisten het maar al te wel, zeide de Turkin, dat onze liefde ons den dood moest aanbrengen, wij hebben het daarop gewaagd. De geregtigheid moge haren loop hebben." Het doodvonnis werd door den Seraskiër zonder verderen vorm van proces uitgesproken, en des anderendaags 's morgens werden de beide schuldigen opgehangen — de een aan de Parmak-Kapupoort en de ander aan de poort van Bakel-bazar. Bij ieder hunner had men een geschrift aangeslagen, een van welke de woorden bevatte » Dit is de straf, welke voor iederen ongeloovigen bestemd is, die den drempel van den Harem overschrijdt," en het andere gaf te lezen; » Een gelijk lot wacht degene, die het voorbeeld der overspelige gade van Hatidschah mogt volgen." Aangezien in Turkye den misdadigers de eer der begrafenis ontzegd is, werden de lijken der beide gelieven den volgende dag in den Bosphorus geworpen. De doodstrafvoltrekkingen schijnen intusschen even min in Turkye, als vroeger in Venetië, een onfeilbaar middel te zijn om de echtemans tegen hunne aanneming in het groote gild te vrijwaren, hetwelk zij zoo zeer schuwen. Op denzelfden dag, toen de lijken der beide ongelukkigen alle harten met schrik vervulden, werd een ander, aan de zelfde misdaad schuldig bevonden paar, door de politie in hechtenis genomen. De een der beide misdadigers bevond zich in het kostuum hetwelk Mars en Venus droegen, toen zij voor de Goden van den Olympus verschenen, alleen met dit kleine onderscheid, dat, in plaats van door het onzigtbaar net van vulkaan tegen alle onbescheiden blikken beschermd te zijn de jonge Griek — want het was wederom een christen — en zijne medeschuldige slechts door de trali-portieren van den wagen, in welken zij voor den Kadi gevoerd werden, aan de oogen der nieuwsgierigen onttrokken waren. Daar nu bevonden werd, dat de dame de vrouw van een' aanzienlijk man was, zoo beval de kadi dat aan de beide schuldigen de doodstraf in het geheim zoude worden voltrokken. Des jongen Grieks ouders waren rijke lieden, en hij had, om zijnen hartstogt te bevredigen, geen ander middel gevonden, dan bij den echtgenoot zijner geliefde als koetsier in dienst te treden. Ik heb wegens het lot van dit tweede paar niets verder kunnen te weten komen. Ten gevolge dezer ontdekking heeft zich de liefde-ijverzucht der Muzulmans derwijze vergroot, dat de eunuken geheel overmatig duur geworden zijn; in minder dan eene week zijn zij op de slavenmarkt tot het drievoud van den gewonen prijs gestegen. Zoo even is een firman uitgevaardigd geworden, krachtens welke bevolen wordt, dat de vrouwen omstreeks tien uren, dat is twee uro vóór zons ondergang, t'huis moeten zijn, en vermits de Turksche dames, door den smaak, welke zij zoo plotseling hadden opgevat, om in de rijke en elegante winkels van Para en Galata in persoon hare emplettes te gaan maken, eene sterke verdenking tegen zich verwekt hebben, zoo mogen de houders dezer magazijnen geene Turksche vrouw, van welke ouderdom of stand ook, hunnen drempel laten overschrijden, indien zij zich niet aan het gevaar willen blootstellen, met hun oor aan de deur hunner winkels vastgespijkerd te worden. De veelvuldige herhaling dezer misdaad in het heiligdom van den Harem, en de talrijke, sedert korten tijd in de hoofdstad en in de provincien plaats grijpende voorbeelden van de, tot dus verre zoo zeldzame en schier onbekende, misdaad van zelfmoord, zijn in de oogen der ware geloovigen het onmiskenbaar teeken van den naderenden ondergang der wereld. Gedurende de jongste veertien dagen zijn in de hoofdstad drie gevallen van zelfmoord van Turken voorgekomen. De wijze, op welke een dezer ongelukkigen zich den dood gaf is origineel genoeg om zelfs de oplettendheid der Engelsche excentristen tot zich te trekken. Mehemed-Effendi deed, in diepe zwaarmoedigheid verzonken, eene lustvaart op den Bosporus. Terwijl hij zich, in gesprek met den schipper, over het drukkende der hitte beklaagde ontdeed hij zich stuk voor stuk van zijne bovenkleederen, tot op zijn hemd en onderbroek. Nadat hij nog eene pijp had gerookt, legde hij ook deze laatste bedekking af, stopte, in spijt van des schippers voorstellingen wegens deze alle schaamte krenkende handelwijze, nogmaals zijne pijp, en begon, in den natuurtoestand, te rooken! Posteling stond hij op van de bank, op welke hij zat, en riep: »Ik kon deze hitte niet langer verdragen; de wateren van den Bosporus alleen kunnen mij bekoelen! » Hierop sprong hij in de zee, alwaar de voortrukkende stroom hem verzwolg.

Behalve het bovenstaande bevel, hoedanig de Ottomannische vrouwen zich zullen moeten gedragen, heeft de Sultan nog het volgende verordend:

Aangezien volgens verklaring van Hakin Baschi, de gewoonte om den ganschen dag op canapées te liggen, in stede van het ligchaam door heilzame beweging te versterken, voor de gezondheid nadeelig is en de Turken veel zwakker van krachten

(*) Zie ons N°. 89.

doet zijn dan de Franken, zullen voortaan alle Turksche kamers zoowel met stoelen als met sofas worden voorzien en deze laatste eeniglijk dienen om 's nachts op dezelve te slapen.

— Men zal zich herinneren, dat een herbergier, nabij Highgatehill dezer dagen een treffend blijk van zelfopoffering en liefde voor de Koningin heeft gegeven, bij gelegenheid dat de paarden met haar rijtuig voorthollden. Deze man werd op het paleis ontboden, waar de Koningin hem vroeg wat hij als beloning begeerde. Toen hij nu alle vergoeding van de hand wees, zeide H. M., dat indien soms het koninklijke wapenschild voordeel aan zijne nering konde geven, wanneer het boven de herbergdeur prijkte, hij hiertoe de vrijheid had. Ter zelfder tijd ontving hij eene portefeuille en men gaf hem te verstaan, dat, indien zijne kinderen in het vervolg van tijd aan iets behoefte mogten hebben, zij in de Koningin eene opregte vriendin zouden aantreffen. De Heer Turner is zeer verblijd met de rijk voorziene portefeuille, maar nog meer met het vooruitzigt, dat het koninklijk wapenschild hem somwijlen een bezoek van H. M. zal verschaffen.

Frankrijk.

PARIJS, 5 September.

Bij eene koninklijke ordonnantie, door den *Moniteur* openbaar gemaakt, wordt de minister van finantien gemagtigd tot de uitbetaling aan het bewind der Vereenigde Staten eener som van 1,022,185,99 f.; zijnde dit het bedrag der bijpassing van de rente over de vier eerste termijnen der schuldvordering van 25 millioen, erkend bij overeenkomst van den 4den Julij 1831, welke termijnen eerst den 22sten Maart van het vorige jaar zijn af betaald geworden.

— Het *Journal du Mans* behelst het volgende verslag van eenen, in den nacht van 31 Julij jl. in de stad Lude (Departement der Sarthe) gepleegden *dubbelen vadermoord.*

Karel Refray, woonachtig te la Flèche, en aldaar gevestigd en gehuwd, was te Lude zijne ouders komen bezoeken, die in laatstgemelde stad als welgestelde lieden leefden. Des maandags nam hij openlijk eene plaats op de diligence van Flèche, en na afscheid van zijn gezin te hebben genomen, vertrok hij naar de woonplaats van zijnen vader.

In den laten avond van 31 Julij werd er bij de echte lieden Refray aan de deur geklopt. Mevrouw Refray, die op dat oogenblik met haren man zich op de eerste verdieping van het huis bevond, vraagde, wie er klopte? Eene haar wel bekende stem antwoordde: »ik ben het, moeder, doe open.» Mevr. Refray opende, zonder eerst licht te ontsteken, de deur en nog naauwelijks was in het duister haar persoon te onderscheiden, of een van buiten afgevuurd pistoolschot verbrijzelde haar den arm, en deed haar luide gillen. Op haar pijnlijk geschrei en op den knal der losbranding van een vuurwapen, liep de Heer Refray, half ontkleed, er op toe, en een tweede pistoolschot, hetwelk hem midden in de borst trof, wierp hem ontzield op den vloer neder.

Na deze dubbele gruweldaad, trad de moordenaar het huis binnen; hij liep naar eene kamer, alwaar eene som gelds was geborgen, welke zijne ouders van eene erfenis hadden ontvangen; reeds maakte hij zich gereed het kabinet open te breken, maar het geschrei zijner ongelukkige moeder hield steeds aan, en drong tot de buren door. De tegenover wonende vrederegter, die van uit zijn venster iemand bij Refray had zien ingaan, en verzekerd was, dat de moordenaar nog niet kon ontvlugt zijn, begaf zich naar het huis, en deed middelerwijl de gewapende magt ontbieden.

De te Lude gestationneerde gendarmebrigade onder het geleide van den wachtmeester aangekomen zijnde, moest deze, om zoo te spreken, het huis met storm innemen, en de deur openloopen met behulp van eenen ladder, die tegen eenen zij-muur staande gevonden werd, en vermoedelijk den moordenaar gediend had om in den hof over te klimmen. De gendarmen, in eene kamer der eerste verdieping gekomen zijnde, vonden Mevr. Refray gekwetst luid gillende, en den Heer Refray in zijn bloed badende, dood op den vloer uitgestrekt.

De moordenaar, in een nevenkamertje verborgen, trad uit eigene beweging te voorschijn. Herhaaldelijk dreigde hij de gendarmen met een dubbelloop-pistool, onder hetwelk het hun gelukte tot hem op te loopen, en, eindelijk, na eene langdurige worsteling van vier man tegen één, werd het mogelijk hem meester te worden en hem in de stadsgevangenis over te brengen, van waar hij jl. Zondag, naar die van Mans is vervoerd.

Na den geweldigen worstelstrijd, dien de gendarmen tegen den dubbelen vadermoorder te bestaan hadden gehad, vraagde hem de onderofficier Robin, hoe hij zich aan zulk eene afgrijsselijke misdaad had kunnen schuldig maken. Hij antwoordde: »Ik heb nog niet genoeg gedaan: alle ouders, die, als zij daartoe in de mogelijkheid zijn, hunnen kinderen geene middelen van bestaan verschaffen, verdienen den dood.»

Duitschland.

FRANKFORT, 2 September.

Algemeene belangstelling verwekt te Hanover de Kroonprins, die zich evenzeer onderscheidt door zijne minzaamheid en goedhartigheid, als door het treffend geduld, waarmede hij zijn lijden draagt. Hij is tegenwoordig met zijnen geneesheer te Norderney, om door het zeebad de zenuwen te versterken, alvorens de operatie aan het misschien nog te redden oog ondernomen wordt. Het eene oog van den Prins is onherstelbaar verloren; voor het behoud van het anderen heeft men eenige, doch zeer flaauwe hoop. Als die hoop niet vervuld wordt, zal er weder een gewigtig vraagstuk voor Hanover ontstaan. Onbekend in de geschiedenis van Europa is het tot dus verre, dat een monarch den troon blind beklommen heeft. Derhalve zal, wanneer Z. K. H. het licht der oogen niet weder bekomen mogt, de vraag voorkomen of er bij overlijden van den tegenwoordigen Koning een regentschap moet ingesteld worden. De bestaande staatsregeling bepaalt, dat er een regentschap komt, als de Koning minderjarig is, of anderzins in de eigene uitoefening der regering verhinderd wordt.

— In het *Deutsche Museum*, fol. 1780 vindt men van Federik II, Koning van Pruissen, het volgende de *koffij* betreffende Rescript:

Zijne Koninkl. Majesteit van Pruissen, onze allergenadigste Heer, doet aan hare trouwe Ridderschap van het vorstendom Halberstadt, op hare ingediende voorstellingen van den 10den dezer, ter zake der op den wijn en de koffij ten platten lande verordende belastingen, mits deze te kennen geven; dat zij wel geene redenen hebben zich deswegens bezwaard te gevoelen, want; wat de koffij betreft, zoo is dezelve, op den tijd toen zij hunne privilegien verkregen, er nog niet geweest, maar zij is lang naderhand eerst gekomen. Er geschiedt derhalve geene inbreuk op hunne privilegiën, veel meer heeft Hoogstdezelve bij de zaak geheel andere en ter welvaart des lands strekkende bedoelingen, namelijk om de vreeselijke consumptie der koffij eenigermate te beperken, en te verhinderen, dat onder haren naam niet te veel koffij ingevoerd en daarmede sluikhandel gedreven worde, want het is afschuwelijk, zoo verre als het met de consumptie der koffij gaat, en zoo veel geld als daarvoor het land wordt uitgezonden, dat komt omdat ieder boer, ieder gemeen mensch zich thans aan de koffij gewent, daar deze op het land zoo gemakkelijk te krijgen is. Wordt dit echter eenigzins bemoeijelijkt, dan moeten de lieden zich weder aan het bier gewennen en dit is immers tot bestwil hunner eigene brouwerijen vermits deze alsdan meer bier verkoopen. Wat voorts het verordende onderzoek betreft, zoo is hetzelve, om der orde wille noodig, vooral met opzigt tot hunne dienstboden, opdat door dezen geen misbruik ontsta, en behoorden zij, als goede onderdanen, daartegen niet eens te klagen. Overigens is Zijne Koninklijke Majesteit Hoogstzelve met biersoepen groot gebragt, en derhalve kunnen de lieden daar, even zoo goed met biersoepen opgevoed worden. Dat is veel gezonder dan de koffij.

POTSDAM, *13 September 1779.*

FREDERIK.

Advertentiën.

(37189) Het behaagde den Al[lerhoogsten] bestierder ons alweder een gevoelig verlies te doen ondervinden in het afsterven onzes Waarden Behuwd Broeders en Broeder de WelEdele Heer SALOMON DAVID HUIDEKOPER, op den 15den dezer, in den Ouderdom van ruim 39 Jaren, na eene ziekte van negen dagen; waarvan wij door dezen aan zijne talrijken Vrienden en Bekenden kennis geven; van wier hartelijke deelneming wij ons overtuigd houden.

Paramaribo, den 17 November 1837.

H. J. A. WITTERING.
SOPHIA WITTERING,
GEBOREN HUIDEKOPER.

Ingevolge des Overledenen laatsten wil zal er geenen uitterlijken Rouw worden aangenomen.

(37190) Aangebragt per de *Agenoria* Kapt W. VAN DER KOLFF, en te bekomen bij VAN WEST & DE HART:
Eenige oxhoofden Best bruin *BOSSCHER BIER.*

(37183) De Ondergeteekende heeft tot zijnen *Generale Gemagtigde* benoemd de Heer L. J. MARCUS.

Paramaribo, den 17 November 1837.

F. DE VALK HUSKUS.

(37030) Mejufvrouwen E. en N. CURIEL kortlings van EUROPA gearriveerd, zullen de eer hebben op *DONDERDAG* avond den 23sten dezer, in de Zaal boven de *WAAG*, met assistentie der Heeren Liefhebbers van het Muzyk GENOOTSCHAP HARMONIE

EEN GROOT

Vocaal en Instrumentaal

CONCERT

te geven.

De Entrée is f 5. per persoon.

De Billetten en het Programma zullen verkrijgbaar zijn in de *Watermolenstraat* ten huize van den Heer M. CURIEL, van Maandag af, den 20sten dezer, als ook in het WAAG-GEBOUW, op den Avond van het geven *CONCERT.*

(35341) De Minderjarige J. J. SOESMAN vertrekt.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 15den dezer, de Engelsche Sloep *Fan*, Kapt, L. C. DE WIT, van *Demerary* laatst van *Berbice*, hebbende 6 dagen reis; Passagiers: de Heeren S. H. BOAS, J. ELIAZER, T. T. SOESMAN en J. WADLEY.

Den 16den; het Schip *Susanna Maria*, Kapt. C. SPIEGELBERG van *Amsterdam*, hebbende [illegible] dagen reis; Passagiers: de Heeren J. H. GILHUIS, J. E. KREUTZER, B. KREUTZER en Mejufvrouw M. P. KREUTZER geb. CRAJENSCHOT.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van B O O N & Co.